

החלטת הממונה על המשמעת הכרעת דין

עובדות הקבילה

1. הנקבל הוא רופא, אשר נטל חלק במהלך השנים תשס"ז-תשס"ח בלימודי תעודה לרופאים בנושא "אולטרה-סאונד במיילדות וגינקולוגיה" במסגרת בית הספר ללימודי המשך ברפואה, השייך לפקולטה לרפואה ע"ש סקאלר (להלן: "לימודי התעודה באולטרה-סאונד").
2. לימודי התעודה באולטרה-סאונד מהווים הכשרה ייחודית המוצעת לרופאים מתמחים ומומחים בתחום הגינקולוגיה. מטרת הקורס להכשיר רופאים גניקולוגים בשימוש במכשיר האולטרה-סאונד, וזאת על רקע העובדה שהכשרה כאמור אינה ניתנת במסגרת לימודי הרפואה המקובלים. עמידה בדרישות הסף למעבר לימודי התעודה באולטרה-סאונד אינה מהווה תנאי לשימוש במכשיר אולטרה-סאונד בחיי המעשה. עם זאת הצלחה בלימודי התעודה באולטרה-סאונד עשויה לאפשר לרופא לקבל אישור לערוך סקירת מערכות בעבור קופות החולים, ויטכן שבעתיד אף תשפיע על משך ההתמחות שיידרש על פי התקנות שמשרד הבריאות שוקד על הכנתן. לאור זאת, ובשים לב לידע הייחודי המוקנה בקורס, אין חולק על חשיבותו, ועל הערך שייחסו המשתתפים בקורס, והנקבל בכללם, לעמידה בדרישות המעבר המוצבות במסגרתו.
3. ביום 26 במאי 2008, במסגרת הסמסטר הרביעי של לימודי התעודה באולטרה-סאונד, נבחן הנקבל, ביחד עם כ- 55 נבחנים אחרים, בבחינת מעבר שהוכנה על ידי מרכז הקורס, ד"ר ישראל שפירא (להלן: "בחינת המעבר"). עמידה בבחינת המעבר בציון 60 לפחות מהווה תנאי להשלמת לימודי התעודה בהצלחה. תלמיד שלא הצליח בבחינה זו היה רשאי להשתתף בבחינה נוספת, ואם נכשל גם בבחינה הנוספת הייתה נמנעת ממנו התעודה המעידה על סיום הקורס בהצלחה.
4. בחינת המעבר הורכבה משני חלקים: חלק א', "שאלות עם תמונות", שכלל 18 שאלות אמריקאיות, וחלק ב' – "שאלות ללא תמונות", שכלל 7 שאלות אמריקאיות. לצורך חלק א' של הבחינה הוצגו לנבחנים סרטוני וידיאו ותמונות, והם התבקשו לענות על שאלות שהתייחסו למוצגים אלה באמצעות סימון החלופה הנכונה מבין 4 מסיחים על גבי דף התשובות. לאחר סיום חלק זה, ולאחר שהנבחנים השלימו לסמן את התשובות בחלק ב', התבקשו הנבחנים למסור את טופס הבחינה למשגיחה, תוך שהובהר להם כי לאחר מסירת המבחנים, עתיד ד"ר שפירא לפתור את השאלות שבחלק א' ("שאלות עם תמונות"). כל הנבחנים, למעט הנקבל, מסרו את הבחינות, ובעקבות זאת חזר ד"ר שפירא והקרין את סרטוני הוידאו והתמונות, הפעם בצירוף הסברים בדבר הפיתרון הנכון של שאלות חלק א'.
5. בתום פתרון חלק א' של הבחינה על ידי ד"ר שפירא פנה הנקבל למשגיחה, ומסר לה את טופס הבחינה שלו. המשגיחה קיבלה את טופס הבחינה, תוך הבעת תמיהה על הגשתו בשלב זה. לאחר מכן הובא העניין לידיעת ד"ר שפירא, ולידיעת ועדת ההוראה של החוג, אשר החליטה על הגשת הקבילה.

ההליכים

6. בגין הפרשיה המתוארת לעיל הועמד הנקבל לדין בעבירות של הונאה בבחינה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת והפרה של הוראות המתייחסות לבחינה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת.
7. בתאריך 4.9.2008 התייצב הנקבל להקראה, בה כפר באישומים נגדו. לאחר דחיות שונות שהתבקשו על ידי הצדדים, התקיים דיון הוכחות בפני ביום 22.1.209. בדיון זה העידו מטעם הקובל מרכז הקורס, ד"ר ישראל שפירא, והמשגיחה, גב' רונית קלאוזנר. עדויותיהם של השניים היו אמינות לחלוטין, והנקבל איננו חולק כלל על הנאמר בהן.
8. מטעם ההגנה העיד הנקבל, אשר לא כפר עוד בכך שפעל במודע בניגוד להוראה למסור את הבחינה, אולם טען כי מעשהו זה לא נבע מכוונת הונאה, אלא מכך שהיה "במתח בלתי רגיל לדעת את התשובות", ועל כן החליט להותיר ברשותו את טופס הבחינה בשלב הפתרון. לטענתו עשה כן רק על מנת שיוכל להשוות בין התשובות שסימן לתשובות הנכונות, ולדעת היכן צדק והיכן טעה. עוד טען הנקבל כי כל התיקונים בחלק א' של טופס הבחינה – שמונה במספר – בוצעו על ידו במהלך הבחינה, וכי הוא לא תיקן אף תשובה לאחר ששמע את הפתרון הנכון מפיו של ד"ר שפירא.
9. ב"כ הנקבל הבהירה בסיכומיה בעל-פה כי הנקבל איננו כופר עוד בכך שבוצעה על ידו עבירה של הפרת הוראות לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת בכך שלא החזיר את הטופס משניתנה הוראה להחזירו. המחלוקת שנתרה מתמצה איפוא בשאלה אם התנהגות הנקבל עולה לכדי הונאה בבחינה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת.

הכרעת הדין

10. לאחר שמיעת הראיות לא נותר בלבי ספק כי הנקבל תיקן חלק ניכר מתשובותיו על חלק א' לאור פתרון הבחינה שסיפק ד"ר שפירא. לאור זאת ברור לי מעל לכל ספק סביר כי הנקבל לא רק שהפר את ההוראות בכך שלא החזיר את הטופס, אלא ביצע במודע מעשה הונאה שמטרתו הברורה הייתה לוודא כי יצליח בבחינת המעבר.
11. טופס הבחינה שהוצג בפני מדבר בעד עצמו, ואינו מותיר כל מקום לספק כי תוקן על פי הפתרון שסיפק ד"ר שפירא. חלק א' של הבחינה כולל כאמור 17 שאלות, מתוכן 8 בהן בוצע תיקון ברור, באמצעות מחיקה של תשובה מסוימת וסימון של תשובה אחרת. בכל המקרים בהם בוצע תיקון כאמור נמחקה תשובה שגויה, וסומנה התשובה הנכונה. בעקבות זאת נותרה בחלק א' רק טעות אחת (בשאלה 15). לעומת זאת, בחלק ב' של הבחינה אין ולו תיקון סימון אחד, ויש בו 2 תשובות שגויות ו-5 תשובות נכונות. גרסתו של הנקבל לפיה במהלך הבחינה התלבט, ותיקן חצי מהשאלות בחלק א' לאחר שכבר סימנן, תוך שהוא צודק בכל המקרים, הייתה צריכה לעורר תהיות אף אם לא היה מוכח כי הייתה לו נגישות לפתרון של חלק א' לפני שמסר את טופס הבחינה (ההסתברות להתרחשות כזו היא הרי נמוכה ביותר). בוודאי שלא ניתן לתת אמון בגרסה זו מקום בו אין מחלוקת שהנקבל שמע את התשובות הנכונות מפיו של ד"ר שפירא לפני שמסר את טופס הבחינה. לאור זאת אין לי אלה לקבוע כי ההסבר היחידי המתקבל על הדעת למצב דברים זה הוא שהנקבל תיקן את התשובות לחלק א' בהתאם לפתרון שסיפק ד"ר שפירא.
12. לחיזוק גירסתו טען הנקבל כי לימודי התעודה באולטרה-סאונד התקיימו ב"אוירה קלילה", וכי, למרות שעצם מעבר הקורס היה חשוב לו, הרי שלציון בו יסיים לא הייתה כל חשיבות. אני מוכן לקבל טענות אלה כמייצגות נאמנה את המציאות, אולם אין בהן כדי ליצור ולו ראשית ספק

בקביעה שהנקבל תיקן את תשובותיו לאחר ששמע את הסבריו של ד"ר שפירא. "האוירה הקלילה" של הלימודים בוודאי שאינה מלמדת כי התשובות לא תוקנו על פי הפתרון שסיפק ד"ר

שפירא (נהפוך הוא). העובדה שלנקבל היה חשוב רק לעבור, אף היא מתיישבת היטב עם הקביעה שתיקן את התשובות לאור הפתרון, שכן אלמלא עשה כן היה ציונו גבולי, ויתכן מאד שאף שהיה נכשל (ללא התיקונים ענה הנקבל על 14 תשובות נכונות מתוך 25, קרי ציונו היה 56).

13. אכן, כפי שטען הנקבל, עמדה לו האפשרות להיבחן פעם נוספת גם אם היה נכשל בבחינת המעבר. אולם מהתנהגותו של הנקבל עולה בברור כי החליט שלא לתלות את גורלו בהזדמנות נוספת זו, אלא עשה מעשה שיבטיח כי יעבור את הבחינה שתקנה לו את תעודת המעבר. למרבה הצער, המעשה בו בחר הוא באופן מובהק הונאה בבחינה, ואין לי אלא להרשיעו גם בעבירה זו.

14. לפיכך אני מרשיע את הנקבל על פי הודאתו בעבירה של הפרת הוראות במבחן לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת. כן אני מרשיע את הנקבל על פי הקביעות המפורטות לעיל בעבירה של הונאה בבחינה על פי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת.

רכזת רשויות השיפוט תקבע מועד לטיעונים לעונש בתיק זה.

ניתן היום _____ בהיעדר הצדדים
יפורסם ללא שם

פרופ' עופר גרוסקופף
הממונה על המשמעת